

Rozsudek Nejvyššího soudu SSR ze dne 23.03.1982, sp. zn. 5 Tz 15/82, ECLI:CZ:NS:1982:5.TZ.15.1982.1

Číslo: 30/1983

Právní věta: Úplatok je neoprávnený majetkový prospech pre toho, kto ho prijal. Prijatie úplatku páchatelom trestného činu prijímania úplatku podľa § 160 Tr. zák. nezakladá preto zodpovednosť za škodu (§ 420 Obč. zák. a nasl.), ale zodpovednosť za neoprávnený majetkový prospech (§ 451 a nasl. Obč. zák.). Vydanie neoprávneného majetkového prospechu tomu, kto úplatok poskytol, prípadne štátu (§ 457 odst. 1 Obč. zák.), nemožno uplatňovať v trestnom konaní podľa § 43 odst. 2 Tr. por., ale len v konaní o veciach občianskoprávných.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 23.03.1982

Spisová značka: 5 Tz 15/82

Číslo rozhodnutí: 30

Číslo sešitu: 4-5

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Adhezní řízení, Neoprávnený majetkový prospěch, Přijímání úplatku, Úplatek

Předpisy: 140/1961 Sb. § 160 141/1961 Sb. § 43 odst. 2 40/1964 Sb. § 420

§ 451

§ 457 odst. 2

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 30/1983 sb. rozh.

Úplatok je neoprávnený majetkový prospech pre toho, kto ho prijal. Prijatie úplatku páchatelom trestného činu prijímania úplatku podľa § 160 Tr. zák. nezakladá preto zodpovednosť za škodu (§ 420 Obč. zák. a nasl.), ale zodpovednosť za neoprávnený majetkový prospech (§ 451 a nasl. Obč. zák.). Vydanie neoprávneného majetkového prospechu tomu, kto úplatok poskytol, prípadne štátu (§ 457 odst. 1 Obč. zák.), nemožno uplatňovať v trestnom konaní podľa § 43 odst. 2 Tr. por., ale len v konaní o veciach občianskoprávných.

(Rozsudok Najvyššieho súdu SSR z 23. 3. 1982 sp. zn. [5 Tz 15/82.](#))

Rozsudkom Okresného súdu v Topolčianoch z 22. júla 1981 sp. zn. 8 T 172/81 bol obvinený V. C. uznaný za vinného z trestného činu prijímania úplatku podľa § 160 odst. 2 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že v čase od 9. 10. 1979 do 7. 12. 1980 v Partizánskom ako vedúci predajne Autobazáru

prijal v súvislosti s odpredajom ojazdených osobných motorových vozidiel od 22 kupujúcich úplatky v celkovej sume 17 900 Kčs. Bol mu za to uložený nepodmienečný trest odňatia slobody, trest zákazu činnosti vykonávať hmotne zodpovednú funkciu a peňažný trest. Podľa § 229 odst. 1 Tr. por. boli poškodení A. K., J. M., V. C., M. B., L. K., K. K., J. A., O. L., J. V. a J. A. s nárokmi na náhradu škody odkázaní na konanie o veciach občianskoprávných.

Krajský súd v Bratislave na základe odvolania obvineného rozsudkom z 24. septembra 1981 sp. zn. 6 To 502/81 zrušil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o treste a náhrade škody a rozhodol o treste sám tak, že obvinenému uložil miernejší nepodmienečný trest odňatia slobody a trest prepadnutia sumy 17 900 Kčs.

Najvyšší súd SSR na základe sťažnosti pre porušenie zákona, ktorú podal generálny prokurátor SSR v prospech i neprospech obvineného V. C., zrušil rozsudok Krajského súdu v Bratislave a tomuto súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znova prejednal a rozhodol.

Z odôvodnenia:

Krajský súd postupoval v súlade so zákonom, keď podľa § 258 odst. 1 písm. f) Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok vo výroku, ktorým okresný súd odkázal podľa § 229 odst. 1 Tr. por. uvedených poškodených s nárokom na náhradu škody na konanie o občianskoprávných veciach.

Poškodený, ktorý má podľa zákona proti obvinenému nárok na náhradu škody, ktorá mu bola trestným činom spôsobená, je oprávnený navrhnúť, aby súd v odsudzujúcom rozsudku uložil obžalovanému povinnosť nahradiť túto škodu (§ 43 odst. 2 Tr. por.).

Úplatok je neoprávnený majetkový prospech pre toho, kto ho prijal; ide teda o zodpovednosť za neoprávnený majetkový prospech (§ 451 a nasl. Obč. zák.), a nie o zodpovednosť za škodu (§ 420 a nasl. Obč. zák.).

Prijatie úplatku nemožno preto považovať za škodu spôsobenú trestným činom prijímania úplatku podľa § 160 Tr. zák. tomu, kto úplatok poskytol. Osoba, ktorá úplatok poskytla, si nemôže z tohto titulu uplatňovať nárok na náhradu škody v trestnom konaní v zmysle § 43 odst. 2 Tr. por. proti páchatelovi, ktorý úplatok prijal.

V prejednávanej veci osoby, ktoré poskytli úplatok, uplatňovali v trestnom konaní proti obvinenému nárok na vrátenie súm, ktoré od nich obvinený ako úplatok prijal. Okresný súd ich mal poučiť, že v trestnom konaní proti obvinenému nemôžu tento nárok uplatňovať. Ak by aj po poučení zotrvali na svojich nárokoch, mal vysloviť podľa § 206 odst. 3 Tr. por. uznesením, že uplatňovanie nároku v trestnom konaní sa nepripúšťa.

Ak tak okresný súd neurobil a poškodených s ich nárokmi na náhradu škody odkázal na konanie o veciach občianskoprávných, správne postupoval krajský súd, keď napadnutý rozsudok vo výroku o náhrade škody zrušil.

V ďalšom Najvyšší súd SSR vytkol chyby, ktorých sa dopustil odvolací súd v súvislosti s rozhodnutím o treste.